ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
നിശമ്യ കൗഷാരവിണോപവർണിതാം
ഹരേഃ കഥാം കാരണസൂകരാത്മനഃ ।
പുനഃ സ പപ്രച്ഛ തമുദ്യതാഞ്ജലി -
ർന ചാതിതൃപ്തോ വിദുരോ ധൃതവ്രതഃ ॥ **1** ॥

വിദുര ഉവാച
തേനൈവ തു മുനിശ്രേഷ്ഠ ഹരിണാ യജ്ഞമൂർതിനാ ।
ആദിദൈത്യോ ഹിരൺയാക്ഷോ ഹത ഇത്യനുശുശ്രുമ ॥ **2** ॥

തസ്യ ചോദ്ധരതഃ ക്ഷോണീം സ്വദംഷ്ട്രാഗ്രേണ ലീലയാ ।
ദൈത്യരാജസ്യ ച ബ്രഹ്മൻ കസ്മാദ്ധേതോരഭൂൻമൃധഃ ॥ **3** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
സാധു വീര ത്വയാ പൃഷ്ടമവതാരകഥാം ഹരേഃ ।
യത്ത്വം പൃച്ഛസി മർത്യാനാം മൃത്യുപാശവിശാതനീം ॥ **4** ॥

യയോത്താനപദഃ പുത്രോ മുനിനാ ഗീതയാർഭകഃ ।
മൃത്യോഃ കൃത്വൈവ മൂർധൻയംഘ്രിമാരുരോഹ ഹരേഃ പദം ॥ **5** ॥

അഥാത്രാപീതിഹാസോഽയം ശ്രുതോ മേ വർണിതഃ പുരാ ।
ബ്രഹ്മണാ ദേവദേവേന ദേവാനാമനുപൃച്ഛതാം ॥ **6** ॥

ദിതിർദാക്ഷായണീ ക്ഷത്തർമാരീചം കശ്യപം പതിം।
അപത്യകാമാ ചകമേ സന്ധ്യായാം ഹൃച്ഛയാർദിതാ ॥ **7** ॥

ഇഷ്ട്വാഗ്നിജിഹ്വം പയസാ പുരുഷം യജുഷാം പതിം।
നിമ്ലോചത്യർക ആസീനമഗ്ന്യഗാരേ സമാഹിതം ॥ **8** ॥

ദിതിരുവാച
ഏഷ മാം ത്വത്കൃതേ വിദ്വൻ കാമ ആത്തശരാസനഃ।
ദുനോതി ദീനാം വിക്രമ്യ രംഭാമിവ മതംഗജഃ ॥ **9** ॥

തദ്ഭവാന്ദഹ്യമാനായാം സപത്നീനാം സമൃദ്ധിഭിഃ।
പ്രജാവതീനാം ഭദ്രം തേ മയ്യായുങ്ക്താമനുഗ്രഹം ॥ **10** ॥

ഭർതർയാപ്തോരുമാനാനാം ലോകാനാവിശതേ യശഃ।
പതിർഭവദ്വിധോ യാസാം പ്രജയാ നനു ജായതേ ॥ **11** ॥

പുരാ പിതാ നോ ഭഗവാന്ദക്ഷോ ദുഹിതൃവത്സലഃ।
കം വൃണീത വരം വത്സാ ഇത്യപൃച്ഛത നഃ പൃഥക് ॥ **12** ॥

സ വിദിത്വാഽഽത്മജാനാം നോ ഭാവം സന്താനഭാവനഃ।
ത്രയോദശാദദാത്താസാം യാസ്തേ ശീലമനുവ്രതാഃ ॥ **13** ॥

അഥ മേ കുരു കൽയാണ കാമം കഞ്ജവിലോചന।
ആർതോപസർപണം ഭൂമന്നമോഘം ഹി മഹീയസി ॥ **14** ॥

ഇതി താം വീര മാരീചഃ കൃപണാം ബഹുഭാഷിണീം।
പ്രത്യാഹാനുനയൻ വാചാ പ്രവൃദ്ധാനംഗകശ്മലാം ॥ **15** ॥

ഏഷ തേഽഹം വിധാസ്യാമി പ്രിയം ഭീരു യദിച്ഛസി।
തസ്യാഃ കാമം ന കഃ കുർയാത്സിദ്ധിസ്ത്രൈവർഗികീ യതഃ ॥ **16** ॥

സർവാശ്രമാനുപാദായ സ്വാശ്രമേണ കലത്രവാൻ।
വ്യസനാർണവമത്യേതി ജലയാനൈർയഥാർണവം ॥ **17** ॥

യാമാഹുരാത്മനോ ഹ്യർധം ശ്രേയസ്കാമസ്യ മാനിനി।
യസ്യാം സ്വധുരമധ്യസ്യ പുമാംശ്ചരതി വിജ്വരഃ ॥ **18** ॥

യാമാശ്രിത്യേന്ദ്രിയാരാതീന്ദുർജയാനിതരാശ്രമൈഃ।
വയം ജയേമ ഹേലാഭിർദസ്യൂന്ദുർഗപതിർയഥാ ॥ **19** ॥

ന വയം പ്രഭവസ്താം ത്വാ -
മനുകർതും ഗൃഹേശ്വരി।
അപ്യായുഷാ വാ കാർത്സ്ന്യേന
യേ ചാന്യേ ഗുണഗൃധ്നവഃ ॥ **20** ॥

അഥാപി കാമമേതം തേ പ്രജാത്യൈ കരവാണ്യലം।
യഥാ മാം നാതിരോചന്തി മുഹൂർതം പ്രതിപാലയ ॥ **21** ॥

ഏഷാ ഘോരതമാ വേലാ ഘോരാണാം ഘോരദർശനാ।
ചരന്തി യസ്യാം ഭൂതാനി ഭൂതേശാനുചരാണി ഹ ॥ **22** ॥

ഏതസ്യാം സാധ്വി സന്ധ്യായാം ഭഗവാൻ ഭൂതഭാവനഃ।
പരീതോ ഭൂതപർഷദ്ഭിർവൃഷേണാടതി ഭൂതരാട് ॥ **23** ॥

ശ്മശാനചക്രാനിലധൂലിധൂമ്ര -
വികീർണവിദ്യോതജടാകലാപഃ।
ഭസ്മാവഗുംഠാമലരുക്മദേഹോ
ദേവസ്ത്രിഭിഃ പശ്യതി ദേവരസ്തേ ॥ **24** ॥

ന യസ്യ ലോകേ സ്വജനഃ പരോ വാ
നാത്യാദൃതോ നോത കശ്ചിദ്വിഗർഹ്യഃ।

വയം വ്രതൈർയച്ചരണാപവിദ്ധാ -
മാശാസ്മഹേഽജാം ബത ഭുക്തഭോഗാം ॥ **25** ॥

യസ്യാനവദ്യാചരിതം മനീഷിണോ
ഗൃണന്ത്യവിദ്യാപടലം ബിഭിത്സവഃ।
നിരസ്തസാമ്യാതിശയോഽപി യത്സ്വയം
പിശാചചര്യാമചരദ്ഗതിഃ സതാം ॥ **26** ॥

ഹസന്തി യസ്യാചരിതം ഹി ദുർഭഗാഃ
സ്വാത്മൻ രതസ്യാവിദുഷഃ സമീഹിതം।
യൈർവസ്ത്രമാൽയാഭരണാനുലേപനൈഃ
ശ്വഭോജനം സ്വാത്മതയോപലാലിതം ॥ **27** ॥

ബ്രഹ്മാദയോ യത്കൃതസേതുപാലാ
യത്കാരണം വിശ്വമിദം ച മായാ।
ആജ്ഞാകരീ തസ്യ പിശാചചര്യാ
അഹോ വിഭൂമ്നശ്ചരിതം വിഡംബനം ॥ **28** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
സൈവം സംവിദിതേ ഭർത്രാ മൻമഥോൻമഥിതേന്ദ്രിയാ।
ജഗ്രാഹ വാസോ ബ്രഹ്മർഷേർവൃഷലീവ ഗതത്രപാ ॥ **29** ॥

സ വിദിത്വാഥ ഭാർയായാസ്തം നിർബന്ധം വികർമണി।
നത്വാ ദിഷ്ടായ രഹസി തയാഥോപവിവേശ ഹ ॥ **30** ॥

അഥോപസ്പൃശ്യ സലിലം പ്രാണാനായമ്യ വാഗ്യതഃ।
ധ്യായഞ്ജജാപ വിരജം ബ്രഹ്മ ജ്യോതിഃ സനാതനം ॥ **31** ॥

ദിതിസ്തു വ്രീഡിതാ തേന കർമാവദ്യേന ഭാരത।
ഉപസംഗമ്യ വിപ്രർഷിമധോമുഖ്യഭ്യഭാഷത ॥ **32** ॥

ദിതിരുവാച
മാ മേ ഗർഭമിമം ബ്രഹ്മൻ ഭൂതാനാമൃഷഭോ വധീത് ।
രുദ്രഃ പതിർഹി ഭൂതാനാം യസ്യാകരവമംഹസം ॥ **33** ॥

നമോ രുദ്രായ മഹതേ ദേവായോഗ്രായ മീഢുഷേ ।
ശിവായ ൻയസ്തദണ്ഡായ ധൃതദണ്ഡായ മൻയവേ ॥ **34** ॥

സ നഃ പ്രസീദതാം ഭാമോ ഭഗവാനുർവനുഗ്രഹഃ ।
വ്യാധസ്യാപ്യനുകമ്പ്യാനാം സ്ത്രീണാം ദേവഃ സതീപതിഃ ॥ **35** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
സ്വസർഗസ്യാശിഷം ലോക്യാമാശാസാനാം പ്രവേപതീം ।
നിവൃത്തസന്ധ്യാനിയമോ ഭാർയാമാഹ പ്രജാപതിഃ ॥ **36** ॥

കശ്യപ ഉവാച
അപ്രായത്യാദാത്മനസ്തേ ദോഷാൻമൗഹൂർതികാദുത ।
മന്നിദേശാതിചാരേണ ദേവാനാം ചാതിഹേലനാത് ॥ **37** ॥

ഭവിഷ്യതസ്തവാഭദ്രാവഭദ്രേ ജാഠരാധമൗ ।
ലോകാൻ സപാലാംസ്ത്രീംശ്ചണ്ഡി മുഹുരാക്രന്ദയിഷ്യതഃ ॥ **38** ॥

പ്രാണിനാം ഹൻയമാനാനാം ദീനാനാമകൃതാഗസാം ।
സ്ത്രീണാം നിഗൃഹ്യമാണാനാം കോപിതേഷു മഹാത്മസു ॥ **39** ॥

തദാ വിശ്വേശ്വരഃ ക്രുദ്ധോ ഭഗവാൻ ലോകഭാവനഃ ।
ഹനിഷ്യത്യവതീർയാസൗ യഥാദ്രീൻ ശതപർവധൃക് ॥ **40** ॥

ദിതിരുവാച
വധം ഭഗവതാ സാക്ഷാത്സുനാഭോദാരബാഹുനാ ।
ആശാസേ പുത്രയോർമഹ്യം മാ ക്രുദ്ധാദ്ബ്രാഹ്മണാദ്വിഭോ ॥ **41** ॥

ന ബ്രഹ്മദണ്ഡദഗ്ധസ്യ ന ഭൂതഭയദസ്യ ച ।
നാരകാശ്ചാനുഗൃഹ്ണന്തി യാം യാം യോനിമസൗ ഗതഃ ॥ **42** ॥

കശ്യപ ഉവാച
കൃതശോകാനുതാപേന സദ്യഃ പ്രത്യവമർശനാത് ।
ഭഗവത്യുരുമാനാച്ച ഭവേ മയ്യപി ചാദരാത് ॥ **43** ॥

പുത്രസ്യൈവ തു പുത്രാണാം ഭവിതൈകഃ സതാം മതഃ ।
ഗാസ്യന്തി യദ്യശഃ ശുദ്ധം ഭഗവദ്യശസാ സമം ॥ **44** ॥

യോഗൈർഹേമേവ ദുർവർണം ഭാവയിഷ്യന്തി സാധവഃ ।
നിർവൈരാദിഭിരാത്മാനം യച്ഛീലമനുവർതിതും ॥ **45** ॥

യത്പ്രസാദാദിദം വിശ്വം പ്രസീദതി യദാത്മകം ।
സ സ്വദൃഗ്ഭഗവാൻ യസ്യ തോഷ്യതേഽനന്യയാ ദൃശാ ॥ **46** ॥

സ വൈ മഹാഭാഗവതോ മഹാത്മാ
മഹാനുഭാവോ മഹതാം മഹിഷ്ഠഃ ।
പ്രവൃദ്ധഭക്ത്യാ ഹ്യനുഭാവിതാശയേ
നിവേശ്യ വൈകുംഠമിമം വിഹാസ്യതി ॥ **47** ॥

അലമ്പടഃ ശീലധരോ ഗുണാകരോ
ഹൃഷ്ടഃ പരർദ്ധ്യാ വ്യഥിതോ ദുഃഖിതേഷു ।
അഭൂതശത്രുർജഗതഃ ശോകഹർതാ
നൈദാഘികം താപമിവോഡുരാജഃ ॥ **48** ॥

അന്തർബഹിശ്ചാമലമബ്ജനേത്രം
സ്വപൂരുഷേച്ഛാനുഗൃഹീതരൂപം ।
പൗത്രസ്തവ ശ്രീലലനാലലാമം
ദ്രഷ്ടാ സ്ഫുരത്കുണ്ഡലമണ്ഡിതാനനം ॥ **49** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ശ്രുത്വാ ഭാഗവതം പൗത്രമമോദത ദിതിർഭൃശം।
പുത്രയോശ്ച വധം കൃഷ്ണാദ്വിദിത്വാഽഽസീൻമഹാമനാഃ ॥ **50** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ ദിതികശ്യപസംവാദേ ചതുർദശോഽധ്യായഃ ॥